

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

23. An in casu, quo Confessarius debeat habere præbere absolutionem sub conditione, sufficiat, si conditio sola mente sistat? Ex Part. 10. tract. 11. & Misc. 1. resol. 55.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. XXIII.

An in casu, quo Confessarius debeat praeberere absolutionem sub conditione, sufficiat, quod conditio sola mente sistat? Ex part. 10. tr. 11. & Misc. 6. Ref. 55.

Sup. hoc supra in tr. 3. lege doctrinam Ref. 16. prope finem §. 1. verf. & sufficeret in his casibus, & quamvis non plenè. Sup. hoc vide tamen, in tom. 4. tr. 3. doctrinam Ref. 156. ad medium, & ex Ref. 177. §. 2. ad fin. 4. & in tom. 3. tr. 2. ex Ref. 149. §. 1. prope finem, à verf. & voluntas. & in Ref. 156. à principio.

§. 1. **N**egativè respondet Caramuel in *Theolog. mor. lib. 3. num. 1495.* ubi sic ait: Illa verba sub conditione saltem mentaliter concepta militat contra Sacramentale forum poenitentiae quod per signa sensibilia debet administrari. Non sufficit, quòd poenitens peccata mente concipiat, sed requiritur absolutè, quòd illa externo aliquo signo, ita explicet, ut Confessarius numerum, & speciem quantum fieri possit, dignoscat. Fatcor, Sacerdotem Confessario notum, si in peccatum aliquod fragilitatis, v. g. fuerit lapsus, sufficienter confiteri suam culpam, dicens: Meechatus sum; nec requiritur, quòd sacrilegij circumstantiam, tametsi mutan-tem speciem verbis confiteatur; illam enim confitetur tam clarè, ut Confessarius non possit illam non intelligere; quòd si esset Confessario ignotus, deberet hanc circumstantiam ita explicare, ut sacrilegij malitia Confessario innotesceret, puta dicendo, voto obstrictus sum, sum Religiosus, sum Subdiaconus, sum Diaconus, vel sum Sacerdos; quia in omnibus istis gradibus unam, & eandem speciem servandae Castitatis obligationem reperio. Ergo à fortiori Confessarius debet suam mentem extrinsecè manifestare, non solum nutibus & signis; sed ex institutione Christi, verbis. Ergo, quando datur absolutio, debet fieri per verba absoluta; & quando conditionalis per verba conditionalia: non igitur sufficit conditio pura mente concepta. Confirmatur: Quia forma Sacramenti Poenitentiae consistit in verbis, non in intentione; hæc enim non est forma, sed dispositio, aut conditio sine qua non ex parte agentis requisita: ergo qualia fuerint verba, talis erit absolutio: ergo conditionalis, si conditionalia; absoluta, si absoluta. Confirmatur iterum: Poenitens habens peccata dubia non bene confitetur, si absolutè diceret, se commisisse illa peccata, sub conditione mentaliter concepta: ergo nec Confessarius bene absolvet, si verbis absolutis sub conditione mentaliter concepta. Confirmatur tertio. Intentio debet verbis correspondere, ergo si illa sit conditionalis, hæc conditionalia debent esse & si hæc absoluta fiat, illa debet esse absoluta. Alias enim non esset verborum & mentis conformitas; & verba illa plus mendacij, quam absolutionis haberent. Ita Caramuel.

2. Sed contra illum dicendum est cum communi, & vera sententia, quòd casu eveniente, in quo Poenitens conditionatè, & non absolutè est absolvendus; poterit non solum validè, verum etiam licitè Confessarius, proferendo formam, in sola mente retinere conditionem. Probat non solum à posteriori ex Praxi, secundum quam Confessarij docti, & prudentes id exercere solent, vel conditionem exprimendo in ipsa prolatione formae, vel solum conditionem retinendo in mente; sed etiam probatur à priori ex institutione nostrorum Sacramentorum; quæ, ut statuitur in Florentino, in Decreto Unionis, tribus consciuntur, videlicet, rebus ut materia, verbis ut forma, & intentione Ministri; ita ut deficiente uno ex his, irritum sit Sacramentum. Quamvis igitur forma consistat in verbis; nihilominus vigorem non habet, nisi prout subsistat in intentione Ministri; & ideo etiam si Minister eam proferat absque intentione actuali, aut veniali

conficiendi Sacramentum; nihil efficit: mensurantur enim quodammodo verba per ipsam intentionem; & sic si conditionata erit intentio, conditionata eximatur forma; licet secundum verba grammaticaliter videatur absoluta. Et hæc est fundamentalis ratio pro nostra sententia, per quam possumus etiam solvere argumentum principale, in quo ipse Caramuel suam fundat sententiam. Dicimus ergo, Sacramentum esse administrandum per signa sensibilia, non præscindendo tamen ab intentione, à qua in sua efficacia determinantur. Et hæc omnia docet Bardj, de *conscientia, discept. 6. cap. 11. part. 4. §. 9. num. 10.* Qui etiam postea respondet ad argumenta Caramuelis. Rectè itaque sic asserit Cetrus Palaus, tom. 4. tract. 23. *disp. unica punct. 20. §. 2. num. 4.* Pueri accedentes ad Confessionem, diligenter examinandi sunt; an satis capaces existant absolutionis recipiendæ: Sunt enim plures, qui, esto, peccare sciant; peccata confiteri nequeunt; quos tamen non expedit statim dimittere, sed Confessoris monitis, & diligentia instruentur. Qui si instructionem non percipiunt, neque de peccatis, prout par est, doleant; concessa benedictione, & imposita aliqua poenitentia, absque absolutione Sacramentali dimittantur, maxime quando in illo peccato mortali adstringuntur; hæc enim via & Confessioni assuefient, & paulatim instruentur. Si vero mortale peccatum falsi fuerint; diligentius investigandum, & procurandum, ut dolorem debiti illius concipiant, & absolutioni recipiendæ se disponant. Quòd si nec sub dubio capaces absolutionis existant; monendi sunt, ut dispositiones debite incumbant, iterum pro absolutione recipiendæ reverturi. At stante dispositione, omnino absolvi debent, præcipue si vigeat aliqua necessitas, sub conditione tamen mente retenta. Ita Palaus; qui citat Zambranum, & Layman quibus etiam adde Angelum Bossium in *Mor. tom. 1. part. 1. tit. 1. §. 25. num. 166.* Vide etiam Leandrum, de *Sacr. tom. 1. tract. disp. 5. quest. 48.*

RESOL. XXIV.

An si Confessarius habeat evidentiam, quod poenitens fecerit tale peccatum, & si non est confessus, debeat illum absolvere? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 104. alias 105.

§. 1. **R**espondendum est negativè, quia licet Confessarius, qui non habet evidentiam facti, sed solum novit ex aliorum relatu, vel vidit quidem peccatum, sed non ei constat, quòd non fuerit interea confessus, alteri non potest negare absolutionem, quia poenitenti creditur pro se, & contra se; secus autem, ut præsupponimus in casu nostro quando Confessarius scit poenitentem peccasse, & non confessum fuisse. Et ita docent Henriquez lib. 6. cap. 20. n. 6. Sylvius in *addit. ad 3. part. q. 9. art. 2. queritur 3. concl. 3.* quia non est pronuntianda forma Sacramenti, ubi certò constat subiectum esse indispositum, & Confessor non solum est iudex, sed etiam medicus. Et hoc etiam tenent Suarez in 3. p. tom. 4. *disp. 32. sect. 3.* Fagundes *prac. 2. lib. 6. cap. 4. men. 38.* & novissimè Sancius in *Selectis, disp. 8. num. 6. & seq.*

2. At his non obstantibus, noster Megala in 1. p. lib. 1. c. 2. num. 12. contrariam sententiam tuetur, ubi asserit in multis casibus excusari poenitentem à materiali integritate confessionis, & in eisdem casibus etiam secundum doctrinam Suarez, si interrogetur à Confessario poenitens, an peccatù commiserit, confiteatur